

Αν πετύχει η γεώτρηση στον Πατραϊκό, όλα θ' αλλάξουν στην Ελλάδα

25/08/2019

Σύμφωνα με τους Διεθνείς οίκους, η παραγωγή υδρογονανθράκων θα αυξάνεται μέχρι το 2040, όταν και θα φτάσει στην μέγιστη τιμή της, και στη συνέχεια θα αρχίσει η μείωση της. Η παραγωγή αυτή σχετίζεται με τα πιστοποιημένα κοιτάσματα σε όλες τις χώρες του κόσμου και όχι με το αν επιθυμούμε την απεξάρτησή μας από τους υδρογονάνθρακες. Συνεπώς είναι παραπλάνηση ότι άρχισε η απεξάρτηση. Η απεξάρτηση άρχισε στις χώρες όπου τα κοιτάσματα εξαντλήθηκαν ή εξαντλούνται. Η Ελλάδα έχει προστεθεί στον χάρτη των εν δυνάμει παραγωγικών χωρών αλλά τα όποια κοιτάσματα πρώτα πρέπει να πιστοποιηθούν, δηλαδή να γίνουν γεωτρήσεις για να δούμε το απόθεμά μας.

Είμαστε από τις λίγες χώρες με άμεση εξάρτηση από την εισαγωγή ενέργειας, αφού πληρώνουμε περισσότερα από 4 δις το χρόνο, και η οποιαδήποτε παραγωγή θα δημιουργήσει συνθήκες ευημερίας αφού η εξοικονόμηση πόρων θα συνδράμουν στην ανάπτυξη της χώρας. Τα έσοδα του κράτους θα ανέρχονται σε 40-45% της αξίας του κοιτάσματος, συν τις θέσεις εργασίας (περίπου 300 θέσεις σε ένα ισοδύναμο κοίτασμα του Πρίνου), συν το 5% του περιφερειακού φόρου για τις τοπικές κοινωνίες, συν τις περιφερειακές θέσεις από παράλληλες δραστηριότητες.

Η κινδυνολογία περί πρόκλησης σεισμών σε περίπτωση εκτέλεσης γεωτρήσεων δεν ευσταθεί, αφού για να υπάρξει κοίτασμα πρέπει να υπάρχουν στεγανά πετρώματα και οποιοδήποτε ρήγμα θα έχει διαρρήξει τα πετρώματα και τα κοιτάσματα θα είχαν διαφύγει.

Η Ε.Ε. έχει θεσπίσει αυστηρούς κανόνες ασφάλειας και το μόνο που χρειάζεται είναι η πολιτεία να παρακολουθεί όλες τις δράσεις για την αποφυγή οποιουδήποτε ατυχήματος στις γεωτρήσεις.

Η μοναδική εταιρία με πρόταση αξιοποίησης

Επίσης, μην ξεχνάμε ότι η Μεσόγειος είναι μια κλειστή θάλασσα και οποιαδήποτε ρύπανση σε οποιαδήποτε άλλη χώρα που βρέχεται από τη Μεσόγειο θα μας επηρέαζε το ίδιο. Υπάρχουν χώρες που δεν ανήκουν στην Ε.Ε. όπως η Αλβανία, η Λιβύη και πολλές άλλες και θα έπρεπε να ανησυχούμε για τις γεωτρήσεις στις χώρες αυτές ακόμη περισσότερο.

Με την προκήρυξη των θαλάσσιων περιοχών το 2010, αυτόματα ορίσαμε έμμεσα και την ΑΟΖ μας στις περιοχές που είχαμε σύνορα με άλλες χώρες, όπως με την Αλβανία στην περιοχή 1, με την Ιταλία στην περιοχή 2 και με την Λιβύη στις περιοχές νότια της Κρήτης.

Όποιος παρακολουθεί από κοντά τις εξελίξεις ως προς την διαγωνιστική διαδικασία για την παραχώρηση περιοχών εξεύρεσης πεδίων υδρογονανθράκων τότε θα καταλάβει ότι κάτι δεν πάει καλά.

Ως πρώτο παράδειγμα έχουμε τον διαγωνισμό για την περιοχή των Διαποντίων νήσων (περιοχή 1). Πέρασαν περίπου 6 χρόνια από τότε που έληξε η προθεσμία υποβολής φακέλου υποψηφιότητας. Ξέρουμε ότι η μοναδική εταιρεία που υπέβαλε πρόταση αξιοποίησης είναι τα ΕΛΠΕ. Αν θέλετε, για καθαρά γεωπολιτικούς λόγους, ΕΠΡΕΠΕ να είχε λήξει αυτή η διαδικασία και τώρα να έχουμε τα ΕΛΠΕ να αναζητούν και να προγραμματίζουν την γεώτρηση τους. Το έκαναν οι Αλβανοί με την παραχώρηση του δικού τους οικοπέδου σε Αμερικάνικη Εταιρεία και μας βοήθησαν με αυτό τον τρόπο για την μεταξύ μας ΑΟΖ, αλλά εμείς;

Το δεύτερο παράδειγμα είναι η περιοχή 2, όπου η Κυβέρνηση με πολλές καθυστερήσεις τελικά υπέγραψε τις συμβάσεις παραχώρησης (συμμετέχει η TOTAL) μετά από απειλές αποχώρησης, αλλά προφανώς εκεί δεν υπήρχε πρόβλημα, αφού με την Ιταλία έχουμε κατά κάποιο τρόπο ορίσει μια άτυπη ΑΟΖ.

Σήμερα, έχουμε την ΕΧΧΟΝ και TOTAL μαζί με τα ΕΛΠΕ να έχουν αναλάβει μια μεγάλη περιοχή νότια και δυτικά της Κρήτης. Αναμφίβολα μεγάλη η επιτυχία των ΕΛΠΕ να «φέρουν» αυτούς τους δύο πετρελαϊκούς κολοσσούς στην Ελλάδα γιατί αφενός μας ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΝ οριστικά την ΑΟΖ με την Λιβύη και αφετέρου είναι ίσως οι μοναδικές ή από τις λίγες εταιρείες που μπορούν να πραγματοποιήσουν γεωτρήσεις σε τόσο βαθιά νερά.

Αν δεχτούμε λοιπόν ότι ο έμμεσος ορισμός της ΑΟΖ Ελλάδας-Λιβύης σταματάει μια για πάντα τις όποιες αμφισβητήσεις της Λιβύης σχετικά με τα όρια (αν δηλαδή ο κόλπος της Σύρτης είναι κλειστός ή ανοιχτός και συνεπώς καθορίζει τα όρια της ΑΟΖ με την Ελλάδα), αν μη τι άλλο φαίνεται περίεργο που η Ελληνική Κυβέρνηση καθυστερεί να φέρει προς κύρωση στη Βουλή την σύμβαση;

Προεκλογικά τα τελευταία 10 χρόνια ήταν η μόνη φορά (Ευρωεκλογές και Εθνικές) που δεν ακούσαμε κάτι για την αξιοποίηση των υδρογονανθράκων και αυτό μου δημιουργεί ακόμα μεγαλύτερη ανησυχία. Ούτε ο ΣΥΡΙΖΑ ούτε οι άλλοι (εκτός από μια εξαίρεση). Πολλά από τα στελέχη της σημερινής κυβέρνησης συμμετείχαν στις όποιες αποφάσεις περί αξιοποίησης ή μη στις προηγούμενες κυβερνήσεις ΠΑΣΟΚ-ΝΔ ή ΝΔ.

Δεν ακούσαμε τίποτα από το κόμματα...

Το ΠΑΣΟΚ το 1998 δεν κατήργησε την τότε ΔΕΠ-ΕΚΥ;

Η ΝΔ δεν ήταν αυτή που δεν έκανε τίποτα για την επανασύσταση ενός φορέα αν και Υπουργοί της την περίοδο 2004-2009 το επιχείρησαν πολλές φορές;

Ο ΣΥΡΙΖΑ δεν ήταν που με τα στελέχη του μπλόκαρε όλες τις διαδικασίες προφασισζόμενος την προστασία του περιβάλλοντος;

Θεωρώ πως σήμερα ΔΕΝ δικαιολογείται άγνοια και συνεπώς αν αποφασίσουν ΕΧΧΟΝ-TOTAL να αποχωρήσουν, λόγω αναποφασιστικότητας ή άλλων λόγων και καθυστερήσεων της Κυβέρνησης, προφανώς θα ευθύνεται η κυβέρνηση που θα τους «διώξει».

Στο παρελθόν είχαμε ακούσει ότι υπήρξε Αμερικάνικη πετρελαϊκή εταιρεία που ζήτησε την άδεια για την Λεκάνη του Ηροδότου (που αυτόματα θα όριζε την ΑΟΖ με Κύπρο και Αίγυπτο) αλλά και πάλι εμείς (η κυβέρνηση της ΝΔ) δεν πήραμε θέση αφού η απάντηση ήταν ΟΧΙ, και έτσι ζούμε σήμερα τις «μαγκιές» της Τουρκίας. ΔΕΝ θα συνέβαινε τίποτα από όλα αυτά ΑΝ είχαμε πει τότε ΝΑΙ. Μετά τα παραπάνω, ακόμη πιστεύω ότι ΔΕΝ θα προχωρήσουν οι παραχωρήσεις νότια της Κύπρου και θα έχουμε αρνητικές εξελίξεις για την χώρα μας ως προς την ΑΟΖ αλλά και την αξιοποίηση των όποιων πεδίων υδρογονανθράκων νότια της Κρήτης.

Την ίδια αποφασιστικότητα με τη Νομική Πάτρας!

Θα ήθελα να δω την ίδια αποφασιστικότητα της σημερινής Κυβέρνησης και στο θέμα των υδρογονανθράκων. Εύκολα η κυβέρνηση με ένα νόμο και χωρίς διαβουλεύσεις νομοθετεί γιατί έτσι... θέλει (δες κατάργηση Νομικής Πάτρας). Περιμένω να δω πόσο ανάλογα θα κινηθεί και στο θέμα των υδρογονανθράκων. Έχουμε μια μεγάλη εταιρεία, την Ισπανική REPSOL, που προσπαθεί να κάνει σεισμικές έρευνες στα Γιάννενα και αντιμετωπίζει εμπόδια από μια μερίδα ανθρώπων (50-100) που σαμποτάρουν τις όποιες τους ενέργειες. Μέχρι τώρα η επίσημη κυβέρνηση ΔΕΝ συμμετέχει στο πρόβλημα, ούτε καν ως θεατής. Αν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, τότε πολύ φοβάμαι ότι θα φύγει και η REPSOL, οπότε η αποφασιστικότητα της κυβέρνησης θα καθορίσει και τον μέλλον των ερευνών στις χερσαίες περιοχές.

Υποσημείωση: Η Ήπειρος είναι σχεδόν εγκαταλελειμμένη και αν κάνετε ένα οδοιπορικό σε χωριά που μαραζώνουν και εξαφανίζονται (τους τρεις τελευταίους μήνες ήμουν για γεωλογικές μελέτες στην Ήπειρο), τότε θα δείτε πως σύμφωνα με την μεγάλη πλειοψηφία των κατοίκων η αξιοποίηση των υδρογονανθράκων πιστεύουν ότι θα φέρει ανάπτυξη και ζωντάνεμα της υπαίθρου.

Από τα υπάρχοντα δεδομένα η μόνη περιοχή που έχει προγραμματιστεί γεώτρηση είναι αυτή του Πατραϊκού για το πρώτο ίσως τρίμηνο του 2020, αν και η πιο «ώριμη» περιοχή ήταν αυτή του Κατακόλου, που απ' ό,τι ανακοινώθηκε προγραμματίζεται μάλλον γεώτρηση για το 2021. Αν τελικά γίνει η γεώτρηση στον Πατραϊκό και πετύχει, τότε ΟΛΑ θα αλλάξουν στην Ελλάδα. Αλλά ξανά λέω ΑΝ γίνει.

Ενώ λοιπόν μέχρι σήμερα πιστεύαμε ότι θα γίνει η γεώτρηση στον Πατραϊκό, που είχε παραχωρηθεί στα ΕΛΠΕ και EDISSON, σήμερα τα δεδομένα άλλαξαν. Μετά την εξαγορά της EDISSON από την ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, μένει να δούμε πώς θα πάει η συνεργασία ΕΛΠΕ-ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ. Μένει να δούμε αν έχουν την ίδια φιλοσοφία και ενστερνίζονται τα ίδια όνειρα. Μένει να δούμε αν όλα θα πάνε σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα ή όλα θα πάνε πίσω.

Αυτή η περιοχή είναι η πιο πολλά υποσχόμενη

Θυμηθείτε ότι η ανάπτυξη της ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ με την εξαγορά της EDISSON θα μας απασχολήσουν στα επόμενα χρόνια και θα καθορίσουν τις έρευνες και τον έλεγχο των υδρογονανθράκων στην ΝΑ Μεσόγειο. Μένει να μάθουμε αν υπάρχει και ποιος μπορεί να είναι ο μεγάλος «παίχτης» πίσω από την Ενεργειακή.

Η μόνη περιοχή που εμπλέκεται μόνο μια εταιρεία (ΕΛΠΕ) είναι η περιοχή του Κυπαρισσιακού που και εκεί υπάρχει η καθυστέρηση με τις συμβάσεις και την κύρωση της από την Βουλή. Για μένα η περιοχή αυτή είναι η πιο πολλά υποσχόμενη και αν θέλουμε να πιστεύουμε ότι κάποια στιγμή η αξιοποίηση των όποιων πεδίων υδρογονανθράκων θα συνεισφέρει στην οικονομική ανάπτυξη της ΕΛΛΑΔΑΣ, νομίζω ότι αυτή είναι η ώρα.

Θεωρώ πως τα περισσότερα κοιτάσματα στην Ελλάδα αναφέρονται σε φυσικό αέριο και συνεπώς η αξιοποίησή τους θα προσφέρει πολλά στην Εθνική οικονομία μειώνοντας το ενεργειακό κόστος της χώρας μας.

Περιοχές όπως ο Κυπαρισσιακός κόλπος, ο κόλπος της Πρέβεζας, τα Διαπόντια νησιά θεωρώ ότι «κρύβουν» τεράστια κοιτάσματα φυσικού αερίου, που θα πρέπει να προγραμματιστούν για σύνδεση με τους διαφαινόμενους αγωγούς μεταφοράς προς την Ευρώπη.

Και σ' αυτόν τον τομέα είμαστε πολύ-πολύ πίσω. Όταν σχεδιάζαμε την διέλευση του ΤΑΠ από την ΕΛΛΑΔΑ, το μόνο που είχαμε στο νου μας ήταν τα «θέλω» της Ε.Ε., με την αξιοποίηση του Αζέρικου φυσικού αερίου για να απεξαρτηθεί η Ευρώπη από το ρωσικό φυσικό αέριο, χωρίς όμως να πιέζουμε για να εξασφαλίζουμε τον EastMed που θα αξιοποιούσε τα κοιτάσματα της Κύπρου, του Ισραήλ αλλά και της Ελλάδας. Ο ΤΑΠ μπορεί να δίνει στρατηγικό

πλεονέκτημα στην Ελλάδα αλλά μόνο αυτό, αφού ΔΕΝ υπάρχει τέλος διέλευσης για την Ελλάδα, δηλαδή δεν υπάρχουν έσοδα για την χώρα μας. Η Ελλάδα έμεινε πολύ πίσω στην αξιοποίηση των κοιτασμάτων της ενώ αντίθετα η Αίγυπτος προετοιμάστηκε και είναι έτοιμη να προσφέρει τον τρόπο αξιοποίησης των κοιτασμάτων της Κύπρου με τους σταθμούς υγροποίησης που κατασκεύασε και κατασκευάζει. Μήπως θα χάσουμε και αυτό το στοίχημα; Μήπως θα χάσουμε τον EastMed; Μήπως για άλλη μια φορά οι κυβερνήσεις μας είναι κατώτερες των περιστάσεων;

Όπως ανέφερα στην αρχή, δεν μπορεί με τις υφιστάμενες πηγές ενέργειας να περιοριστεί ο ρόλος του πετρελαίου και φυσικού αερίου στις ενεργειακές ανάγκες των χωρών.

Εμείς πότε θα αξιοποιήσουμε τους Υδρίτες;

Επίσης, να μην ξεχνάμε και τους Υδρίτες (παγωμένο μεθάνιο) που υπάρχουν σε αφθονία (εκτιμάται ότι βρίσκονται περίπου 5 τρις κ.μ. μεθανίου παγωμένα νότια του Καστελορίζου). Στην Ιαπωνία άρχισαν την εκμετάλλευσή τους και πιστεύω πως τους αξιοποιούν και οι Ρώσοι. Εμείς πότε;

Τέλος, θα πρέπει να δούμε διαχρονικά και τις ΑΠΕ. Σήμερα υπάρχει μια έκρηξη διαφήμισης και προβολής της παραγωγής ενέργειας είτε μέσω Ανεμογεννητριών (αιολικά πάρκα), είτε μέσω φωτοβολταϊκών είτε μέσω μικρών υδροηλεκτρικών μονάδων. Όλα τα παραπάνω πρέπει να τα δούμε σε βάθος χρόνου. Ακούγονται, γράφονται και αναλύονται πολλά, ότι δηλαδή άρχισαν να δημιουργούνται χωματερές από «πεθαμένες» ανεμογεννήτριες ή φωτοβολταϊκά πάνελ. Δεν υπάρχει καμιά δέσμευση ή τρόπος ανακύκλωσης των γερασμένων ανεμογεννητριών. Υπάρχει όρος στις συμβάσεις τους για την αποκατάσταση των γερασμένων υλικών; Υπάρχει όρος στις συμβάσεις τους για προστασία του περιβάλλοντος; ΠΡΟΦΑΝΩΣ και ΟΧΙ.

Στην Ελλάδα είμαστε πάντα της υπερβολής. Μετά από 20 χρόνια να δούμε τι θα γίνει με όλα αυτά τα «σκουπίδια» που θα δημιουργηθούν (σημειώνεται ότι ο χρόνος ζωής των ανεμογεννητριών εκτιμάται σε 30-35 χρόνια).

Αν δούμε πώς κατασκευάζεται ένα Αιολικό πάρκο...

Πολλοί μιλάνε για κλιματική αλλαγή αλλά λίγοι ασχολούνται για τις επιπτώσεις όλων αυτών των ΑΠΕ στο περιβάλλον. Βλέπετε πού κατασκευάζονται τα αιολικά πάρκα; Πάνω σε κορυφογραμμές καταστρέφοντας το οικοσύστημα της περιοχής. Γιατί δεν κατασκευάζονται σε πεδινές περιοχές; Ποιος τους δίνει τις άδειες και ποιος τους επικροτεί; Ξέρετε πόσο στοιχίζει η παραγόμενη ενέργεια από ένα αιολικό πάρκο; Αν ήταν συμφέρουσες οι τιμές παραγωγής, γιατί τις επιδοτούμε; Αν δούμε το πώς δημιουργείται ένα Αιολικό πάρκο, τότε και μόνο τότε θα είμαστε όλοι αντίθετοι στην κατασκευή τους. Μεγάλοι δρόμοι για την μεταφορά των ανεμογεννητριών, αποψίλωση, δίκτυα μεταφοράς, τσιμεντένιες τεράστιες θεμελιώσεις, καταστροφή οικοσυστημάτων κ.λ.π.

Το κλίμα αλλάζει με αποτέλεσμα οι βροχοπτώσεις να είναι μειωμένες σε διάρκεια και αυξημένες σε ένταση. Ξέρετε πόσα από τα μικρά υδροηλεκτρικά θα αντέξουν στη λειτουργία τους, αν θέλουμε να εφαρμόσουμε τους νόμους για τις παροχές των ρεμάτων και τη διάρκεια λειτουργίας τους; Κανένα. Τα ποτάμια θα παρουσιάζουν πλημμυρικά φαινόμενα με όχι διαρκή και συνεχή ροή, με αποτέλεσμα τα μικρά υδροηλεκτρικά να μην έχουν νερό για να λειτουργήσουν.

ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ ΖΕΛΗΛΙΔΗ *

·Ο Αβραάμ Ζεληλίδης είναι Καθηγητής Γεωλογίας στο Πανεπιστήμιο Πατρών.

ΠΗΓΗ: PELOP.GR